



Ordonnantie van de gebrande-wijnen en gedistilleerde- wateren binnen de stad Goude

<https://hdl.handle.net/1874/9074>

ORDONNANTIE
VAN DE
Gebrande-Wijnen, en
Gedistilleerde-Wateren,
Binnen de Stadt
G O U D E.



TOT G O U D A,
Gedruckt by Kornelis Dyvoort, op de Marekt,
in 't vergulde A B C. In 't jaer 1665.

Ordonnantie/

Volgende de welcke ten behoeve deser
Stede Gouda, Verpacht sal
worden den Accijs op de
Gebrandewijnen.

I.

Elen Accijs sal ont-

sangen worden van alle Gebrandewijn/
't zy dat de selve van Wijnen / Bieren/
Weed' / Cerwe / Rogge / ofte vaneenige
Gzeanen/ ofte andere specien of materien/ alhier binnen
deser Stede gebrant of van buypen gebracht zijn : Te
weten/ van elcke Stoop drie stupvers/ in plaetse van
ses stupvers ; van alle maten meerder ofte minder te re-
duceren naer advenant.

II.

Ende omme te voorzomen alle fraude ende bedrog/
en sullen geen Brandewijn-Branders ofte Brandsters
binnen deser Stede/ eenige Brandewijnen of Wateren/
't zy van wat materie dat'et soude mogen zijn / vermo-
gen te branden/ voozende al-eer hy aenden Pachter of
sijnen

ſijnen Collecteur hebbe aengegeven ſijn rechten naem
 ende woonplaetſe / miſgaders met hoe veel ketels daer
 hy brandt ; om hy den Pachter aengeteykent te wer-
 den : mits datſe daer beneffens gehouden ſullen weſen
 alle weke aen den Pachter ofte Collecteur aen te geven
 ende te verklaren / hoe veel Gebrandewijnen ſp-lynden
 van de weck hebben gebrandt / op de boete van ſestien
 gulden t' elcken te verbeuren. Ende ſal den Pachter of
 ſijnen Gecommitteerden / ſoo dickwils ende menigh-
 mael als hem goet ende noodigh dunckt te weſen / tot de
 ſelve mogen gaen viſiteren ende peplen / ſonder dat de
 voorsz Branders / ofte iemandt van hare familie / daer
 tegens ſullen doen eenige reſiſtentie / belet / of verhinde-
 ring / op gelijke boeten. Gelijck oock mede den Pach-
 ter ſal doen peplen ende opteeckenen alle de Gebrande-
 wijnen / die / ten ingang van ſijnen Pachte / tot de ſelve
 Branders bevonden ſullen worden. Ende ſullen de
 voorsz Branders niet minder mogen verkoopen / ofte
 afdoen ſchrijven / als de quantiteyt van derdalve Vier-
 tel teffens / op de boete van vijftigh gulden / ende de cor-
 rectie vander Stede : ſonder dat ſe gelagen ſullen hou-
 den ofte ſetten / of klepne maten binnen hare huſen
 hebben / op gelijke boete ende correctie als voren.

III.

Sullen oock geene Groſſiers / Brandewijn-bran-
 ders / Brouwers ofte Wijnkoopers / binnen hare huſ-
 ſen ofte ſchupren mogen branden / of eenige ketels mo-
 gen

gen setten om te branden / ofte eenige Gebrandewijnen mette klepne mate ende als Uptlijters mogen verkoopen / 't en zij de schueren / branderijen / ofte grosserijen / gelegen ofte staende zijn twintigh roeden van de plaetse daer sij de uptlijtinge zijn doende / op pene van vijftigh gulden.

IV.

Ende sullen geene Schippers / Schuytboerders / Wagen- ofte Karrelupden / eenige Brandewijnen ofte Gedistilleerde-Wateren geladen hebbende / ende komende binnen dese Stadt / mogen vernachten / alwaer 't dat sij hen wilden excuseren met de Wijnen te willen voortvaren / sonder eerst ende alvorens den Pachter op haerlupder aenkomste te verwittigen van de quantiteyt ende qualiteyt van de Wijnen ende Wateren die sij ingeladen hebben / op een pene van twee hondert gulden.

V.

Gelijck mede de voorsz Schippers / Schuytboerders / Wagen ofte Karrelupden / geene der selver Wijnen ofte Gedistilleerde-Wateren upt hare schepen / ofte van haer wagens ofte karren / mogen lossen / doen lossen / ofte / tot dien eynde reppen ofte roeren / ofte gedoozen dat sulcx gedaen werde / voorsz ende al-eer dat daer van sal zijn gehaelt ende verkregen behoorlijk Billiet / op de verbeurte van twee hondert guldens op pder dat 't zij groot of kleyn.

V I.

Item de Hupzders van de kraen/ noch hare knechts/ noodthulpen ofte dienaers / sullen niet vermogen eenige Brandewijnen ofte Gedistilleerde-Wateren in vaten/ 't zy groot ofte kleyn / te wercken / 't zy in 't opdoen upt eenige schepen / schuyten / ofte eenige wagens ofte karren/ ofte in 't inslaen van eenige hupsen/ packhupsen ofte kelders / ofte oock in 't uytlaen van de selve hupsen/ packhupsen ofte kelders / in eenige schepen / schuyten / ofte op eenige wagens ofte karren / 't en zy haerlupden daer van geleverd is een billet van den Pachter ofte sijnen Collecteur / op een pene van twee hondert guldens op pder vat/ 't zy groot ofte kleyn / als voren.

V I I.

Ende sal oock niemandt / wie 't oock zy / eenige der voorsz Brandewijnen ofte Gedistilleerde-Wateren mogen opdoen / ofte inslaen / 't zy in sijn hups / packhups / ofte kelder / vooz ende al-eer de selve zijn aengegeven aen den Pachter ofte Collecteur / ende dat daer van gehaelt is een billet inhoudende de quantiteyt ende qualiteyt van dien / op de verbeurte van soodanige ingeslagen Brandewijnen ofte Gedistilleerde-Wateren / ende de boven dien een somme van ses hondert gulden / met suspensie van Deringe vooz den tijdt van drie jaer.

Ende

VIII.

Ende sullen de Pachters alomme ende op alle passagien / daer het hun goet ende noodigh dunckt / soo te water als te lande / mogen stellen sulcke wachte / als sy / tot belettinge van fraude / goet ende noodigh achten sulden ; dewelcke geauthoriseert sullen zijn om alle schepen / schuyten / wagens ofte karren / daer Brandewijn ofte Sedistilleerde-Wateren op of ingeladen zijn / te mogen doen aenleggen omme de selve te tellen ende te visiteren / sonder dat iemant daer tegens sal mogen doen eenigh belet ofte resistentie / op een boete van drie hondert guldens ende arbitrale coꝛrectie na gelegentheidt van saecken.

IX.

Alle Brandewijn-verkoopers / dewelcke daer benevens oock verkoopen Wijn ofte Azijn / en sullen niet vermogen eenige Wijn ofte Azijn inne te slaen / sonder eerst ende alvooren den Pachter van de Brandewijn-Ercijns daer van niet alleen kennis gegeven te hebben / nemaer oock hem ofte sijnen Collecteur alvoorens in doꝛso van 't billet van den Pachter van de Wijn ofte Azijn-Ercijns hebbe doen teꝛcken en sijn naem / tot een teꝛcken dat hem de hoofs kennisse gegeven is / op een boete van hondert gulden.

X.

Niemandt sal oock vermogen eenige Brandewijnen

ofte Gedistilleerde-Wateren upt te slaen / sonder dat den Lijtleveraer van dien alvorens daer van sal hebben bekomen een billet / met expresse verklaringe waer ende aen wien de selve Bzandewijnen ofte Wateren sulen werden gebzacht ende verboert / om by den Pachter ofte desselfs Geauthoriseerde daer op gelet te mogen worden / op verbeurte van de selve Bzandewijnen / ende daerenboven een boete van twee hondert gulden.

XI.

Item niemandt en sal oock eenige verlegen ofte bezorven Wijnen / Bieren / noch Wijnmoeren mogen innen doen / omme Bzandewijn af te maken / sonder voorweten ende consent van de Pachters van de Wijnen ende Bieren respectie / op de verbeurte van twintigh gulden / ende de Wijnen / Bieren / ende Moeren.

XII.

Item en sullen geen Bzandewijnmaeckers of Bzanders eenige Wijnen of Bieren mogen inleggen / 't en zy eerst ende alvooren daer van behoorzlijcken Accijs van de Wijnen aen den Pachter van den Accijs van de Wijnen / ende Bieren aen den Pachter van de Bieren / betaelt zy / ende daer van billet verkregen / op pepne in de Ordonnantie der selver respectie begrepen.

Ende

XIII.

Ende sullen de verlege ende bedooven Wijnen / mitsgaders de Wijnmoeren vyz zijn als vooz desen.

XIV.

Item / dat niemandt eenige Brandewijnen verkoopen noch tappen en sal / dan mits upthangende een groen teecken / op de verbeurte van tien gulden / al niet tegenstaende het metten Pachter ofte Collecteur bedongen ware.

XV.

Indien / geduprende dese Pacht / geordonneert ende verboden werde / datmen anders geen Brandewijn en sal mogen verkoopen / uptslijten / ofte indoen / dan alleen die van oprechte Wijn gemaect is ; soo en sal dies niet tegenstaende den Pachter geen aflach of quistscheldinge mogen epschen ; nemaer sal gehouden wesen hem na deselve O:donnantie te reguleren.

XVI.

Men sal geene Brandewijnen of Wateren / tot eenigen tijden / mogen doen ommeropen.

XVII.

Dat den Pachter t' allen tijden / als 't hem noodigh dunc

duncken sal / met Notaris en Peplder / gesecondeert wesende met een Stadt's Bode / vermoge te gaen peplen tot allen den genen die haer met Brandewijn-verkoopen zijn generende : Ende soo wie eenige resistentie / belet / ofte verhinderinge doet / sal verbeuren een boete van twee hondert gulden / ende voozts arbitralijck gecorrigceert werden / naer gelegenthejdt van saecken.

XVIII.

Gelijck den voozsz Pachter behoozlijck ondersoeck sal mogen doen / met Notaris ende twee Stede Bode / tot allen den genen die haer met Brandewijnen-verkoopen zijn generende : ende soo wie hem daer inne resistentie / belet / ofte verhindering dede / die sal verbeuren gelijcke boete van twee hondert gulden / boven arbitrale correctie als boven : behoudelijcken indien den voozsz Pachter geopent soude willen hebben eenige kisten of kaffen / dat hy 't selve gehouden sal wesen te doen ten overstaen van den Gerechte.

XIX.

Dat alle den genen die Gebzandewijn ende Gedistilleerde-Wateren verkoopen / gehouden sullen wesen aen den Pachter te verantwoozden / of schuldigh zijn / den Accijs (ten minsten) van twee Amen / pder tot lxiiij. Stoop / 't 3p Brandewijn of Wateren / alle vierendeeljaers / mits nochtans betalende alle maendts pro rate, ende sullen daer voren suffisante cautie stellen / vooz ende al-ter

al-eer sy sullen de selve mogen verkoopen : sonder dat sy nochtans daer mede sullen mogen volstaen / maer sullen dies niettemin alle de Brandewijnen ende Wateren / die sy inleggen / Deraccijnsen moeten volgende d' Oor-
dommantie : ende indien sy meer inleggen als den voorsz-
taux / daer van sullen sy mede den Accijns gehouden wesen te betalen : behoudelijcken dat haer vry sal staen alle vierendeel-jaers als 't haer gelieft te schepden upt de Neringe / mits betalende van 't vierendeel-jaers daer in sy getreden zijn. En sullen soodanige Brandewijn-verkoopers niet minder mogen inleggen / ofte doen inleggen / als vier Viertel teffens / op een boete van hondert gulden.

XX.

Dat de gene die upt de Neringe schepden / gehouden sullen zijn binnen den tijde van acht dagen hare Brandewijnen ende Wateren quijt te maken / ofte by gebreke van dien sal den Pächter vermogen deselve naer hem te nemen / ende te betalen tot tauratie van lupden hen dies verstaende.

XXI.

Dat de gene die haer generen met Brandewijn ende Wateren te verkoopen / ende niet gelegen is voorsz twee Aken in 't vierendeel-jaers te verantwoorden / deselve vermogen sullen (edoch naer voorgaende consent ende admiffie van Burgermersteren / naer ver-

verhoor van den Pachter of sijn geauthoriseerde) haer
 Brandewijnen ende Wateren te koopen ende inne te
 slaen met de klepne maet van Stooopen / Kannen / ofte
 Krupcken ; mits dat sy de selve nergens anders / 't zy
 binnen of buyten dese Stadt / en sullen mogen koopen/
 doen koopen / halen of doen halen / directtelijck of in=
 directtelijck ; als tot den gene dewelcke schuldigh zijn
 voor de voorz. Aen te verantwoorden : ofte by gebze=
 ke van dien / dat de gene / die contrarie doet / verbeuren
 sal een boete van twee hondert guldens / met suspensie
 van Neringe voor den tijdt van een jaer : Ende wie de
 macht ende middelen niet en heeft om de selve boete te be=
 talen / sal daer over de Stadt ende de Vrydomme van
 dien worden ontsent / ter tijdt ende wijsen toe / sy deselve
 boete sullen hebben voldoen ende betaelt.

X X I I.

Ende omme desen Accijs te beter te beneficieren / sullen
 alle Brandewijnbranders / mitsgaders alle den genen/
 soo wel Mannen als Vrouwen / die haer met Brande=
 wijnen / soo wel in 't kleyn als in 't groot te verkoopen/
 zijn generende / dies by den Pachter geïnfinueert zijnde/
 gehouden wesen in handen van de Magistraet den be=
 hoorlijcken Eedt te doen / dat sy desen Accijs directe=
 lijck noch indirectelijck niet en sullen frauderen of doen
 frauderen / op pene van te verbeuren een boete van vijf=
 en twintigh gulden soo sy voor d' eerste reyse / persoon=
 lijck geïnfinueert zijnde / niet compareren / of compare=
 rende

rende refuseren den voorsz Edt te doen : vooz de twee-
de-mael vijftigh gulden ; ende vooz de derde-mael hon-
dert gulden / met suspensie van Neringe vooz den tijde
van een jaer.

XXIII.

Ende sal den Maan of Vrouw gehouden wesen vooz
haer Familie / Hupsgefin / ende die in haren dienst zijn /
te moeten verantwoorden.

XXIV.

Ende sal de Pachte van desen Ercijns ingaen opten
eersten October eerstkomen de / metter Sonnen-
opgang ; ende weder eyndigen den lesten September
daer aenvolgende / metter Sonnen-ondergang.

Aldus gedaen en gearresteert ter Vroedschap
deser Stede, den 14. September Anno 1665.

Ter Ordonnantie van de selve,

A. van Groenendijck.